

الغرض گام به گام

طریقہ نوازی (۲)

مقدمہ:

محمد حنین رهنما

انتشارات سایہ گستر

سرشناسه	:	رهنما، محمدحسن، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	:	آموزش گام به گام هنر نی نوازی ۲/مؤلف محمدحسن رهنما.
مشخصات نشر	:	قزوین: سایه گستر، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	:	۵۲ ص.؛ مصور.؛ ۲۱×۲۹۷ س.م.
شابک	:	978-964-502-741-2
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	نی -- آموزش
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۱/۹۲۸۹/MT۳۵۸
رده بندی دیویی	:	۷۸۹/۸۲
شماره ثبت کتابخانه ملی	:	۷۸۰۹۷۳۱

نشر سایه گستر

قزوین - چهارراه نادری - پلاک ۲ - انتشارات سایه گستر
تلفن: ۰۲۶-۲۲۳۸۰۳۳-۲۵۳۰۵

آموزش گام به گام هنر نی نوازی (۲)

- مؤلف: محمدحسن رهنما
- ویرایش و نوتاسیون: حسام ساروخانی
- استودیوی عکس کودک: عکس های داخل کتاب
- عکس: استودیوی عکس کودک
- عکس های داخل کتاب: مژگان میربخچالیان
- نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۱
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۳۵۰۰ تومان
- قیمت کتاب همراه با cd: ۵۰۰۰ تومان
- لیتوگرافی و چاپ: الهادی - قم
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۲-۷۴۱-۲
- مرکز بخش: قزوین - خیابان نادری جنوبی - روبروی امیرامجد - فروشگاه موسیقی برادران رهنما
- تلفن: ۰۹۱۲۸۸۲۵۵۴۰-۲۲۳۸۲۵۲

بسم الله الرحمن الرحيم

هست کلید در گنج حکیم

نسخه فکرت و ختم سخن

نام خدای است بر او ختم کن

هنر نزد ایرانیان است این حقیقتی است که باید صدر افکار ایرانیان باشد.
ایرانیان در گذر سالیان در عرصه‌ی هنر و به تناسب آن در راستای ادبیات، یگانه
روزگار بوده‌اند. ذوق سلیم و طبع ایرانیان همواره آنان را بر آن داشته است که در
عرصه‌ی هنر و هنرآموزی به دنبال خلق آثار زیبای هنری باشند.

باربد و نکسای نمونه‌ی بارزی از موسیقیدانان ایران باستان هستند و رودکی
شاعر نامی و روشن ضمیر که هم سراینده‌ی شعر بود و هم تصنیف‌گر آوازی و
بربط، گواهی بر این مدعاست.

چکامه های دلنشین او که پدر شعر فارسی است هنوز در دیار سمرقند و بخارا و خوارزم به گوش می رسد.

حضرت مولانا فی را خوب می شناخت و بانی دمساز بود. فی نامه می دپسب او بر های کمی بدعاست.

بشنواری بدین صوبت می کند

از جدایی ها شکایت می کند

در اینجا بر آنیم تا در راستای احوال و گرانهای نسل های گذشته به نسل پیش رو گامی هر چند کوچک برداریم و کتاب حاضر که حاصل سال ها تحقیق و تجربه ی تدریس بنده در زمینه سازی است در مسیر تکامل و پویایی این آرمان است.

یکی از تفاوت های سازی با سازهای دیگر نحوه نواختن و تولید صدا از آن است که مستلزم تمرین و ممارست زیادی است. هنر جو ممکن است در ابتدای راه از این

کار حسته شود و نی را را می‌کنند بنا بر این با توجه به تجربه‌ی سالیان در تدریس بر آن
شدم که اثری مصور را همراه با ایامش ارایه کنم تا هنرجو بتواند با فرم صحیح لب و
نیوه در دست تنفس و انگشت گذاری در این ساز آشنا شود و سپس به
فرایمی ساده‌ی سوری موسیقی بپردازد.

در این کتاب سعی شده است بیشتر نیاز هنرجویان سازنی برطرف شود و او بتواند
گام به گام مطالب درک کند و ساده‌ترین شکل آن را دنبال کند.

در این مجموعه ابتدا نحوه دیدن انگشت گذاری مطرح می‌شود، پس وزن‌های
ساده ۲ و ۳ و ۴ ضربی و بعد از آن ضرب‌های ترکیبی ۶/۸ و ۳/۸ و اشکال
مختلف نت در اوزان گوناگون می‌آید.

در ادامه چند گوشه آوازی مانند را مکی و چهارپاره قرار داده تا هنرجو با آواز
ایرانی نیز آشنا شود و در ادامه چند تصنیف معروف و ساده آمده است
تا هنرجویان با حال و هوای موسیقی ایرانی بیشتر مانوس شود. این کتاب بر پایه

صدای بم سازی تیه شد و است و آموزش صدای اوج، غیث، ذیل در کتاب دوم خواهد آمد.

در پایان بر خودم لازم می‌دانم از هنرمند ارجمند جناب آقای محمد جعفر رهنا و دوست عزیزم آقایان محمد فردوسی نیا، سعید حسینی، حامد ساروخانی، محمد شادری و این حقیر را در تالیف این مجموعه همراهی نمودند تشکر و قدردانی نمایم.

و سپاس و تقدیر ویژه من در پدر و مادر و برادران و خواهران است که زحمات بیکران آن‌ها چراغ راهم بوده است و نیز همسر مهربان و دلووم که صبوری و شکیبایی او مستتر در تمام ثمرات زندگی من است.

محمد جعفر رهنا

پایه ۱۹

محمد حسن رهنما در یکم فروردین ۱۳۵۰ در شهر هنر پرور قزوین پای به عرصه وجود نهاد. از همان دوران کودکی عشق و علاقه خاصی نسبت به موسیقی اصیل ایرانی در خود نشان می‌داد، در دوران دبستان به واسطه صدای خوشی که داشت به عنوان کاپلر در گروه های سرود و موسیقی مدرسه انتخاب شد. این شور و اشتیاق ادامه داشت تا اینکه در دوران نوجوانی با شنیدن صدای سحرآمیزنی استاد حسن کسایی از مکتب کاست های صوتی ایشان آشنان شفته این ساز شد که شروع به تمرین فاکتوری این ساز نمود که تلاش و پیگیری وی تا به امروز نیز ادامه دارد.

نوازدکی ایشان از شیوه و سبکی برخوردار است که بر تریبها و ثفاف و اجرای استکاتو های قوی از آن جمله است همچنین اجرای جمله بندی های زیبا و جواب های آوازی متنوع و نواخت ملودی های زیبا توام با احساس های

فوق العاده که گهگاه نغمه های استاد کسایی را یاد آور می شود از ویژگی های بارز نوازندگی وی است.

وی علی رغم اجراهای زیادی که در سطح کشور داشته است هنوز در حال تحقیق و پژوهش در مورد این ساز و ساختن آن است و تجارب ارزشمندی در این زمینه انداخته است.

او به ردیف موسیقی ایرانی تسلط کامل دارد و سالهاست که در این زمینه به تربیت هنرجو همت گماشته است. لازم به ذکر است وی علاوه بر ساز نی با آواز خوانی و سه تار و سنتور هم آشنایی خوبی دارد.

امید آن می رود که در آینده شاهد ارائه آثار جدید و درخشان

کتاب و چه در زمینه اجرای قطعات موسیقی از این هنرمند فنیست باشیم.

مقدمه ۱ بر جلد دوم

سخنی چند با هنرجویان عزیز:

خداوند منان را سپاسگزارم که بار دیگر توفیقی حاصل شد تا بنده حقیر بتوانم در عرصه آموزش سازنی‌های هرچند کوچک بر دارم.

استقبال فراوان انتظار از جلد اول کتاب آموزش گام به گام هنرنی‌نوازی و درخواست‌های مکرر هنرجویان منجر شد به برای تالیف ادامه دروس مرا بر آن داشت که بر وظیفه خویش عمل کرده و جلد دوم کتاب مذکور را تالیف و پیشکش علاقه‌مندان نمایم. اهتمام مولف بر آن بوده که نیازهای آموزشی هنرجویان مشتاق نی‌نوازی در زمینه تقویت صدای بم را برآورده نماید و ایشان را با بنم و حال و هوای موسیقی ایرانی (در قالب تصانیف و قطعات آوازی) بیشتر آشنا سازد.

این کتاب در قالب ۸۱ تمرین به صورت گام به گام و از ساده به مشکل طراحی شده است تا هنرآموز بتواند از عهده انجام تمرین به خوبی برآمده و با اشکال مختلف نت

و فیکورهای آن در اوزان مختلف آشنا کردند. و تا حدودی با ساختار و حال و هوای موسیقی ایرانی از جمله تصنیف و آواز نیز آشنا کردند.

مالقته نامند کتاب حاضر همراه با DVD تصویری عرضه می شود تا نیاز هنرجویان را در تمامی نقاط و در نزدیکی کشورمان برآورده سازد که در نوع خود منحصر به فرد است. در پایان انتقادی از آثاری که در گردآوری و تدوین این مجموعه اینجانب را یاری نموده اند و نیز از تمامی مخاطبان عزیز که در راستای ارتقای موسیقی ایرانی به ویژه هنر نی نوازی بنده را مورد توجه و عنایت خود قرار می دهند صمیمانه تقدیر و تشکر می نمایم و امیدوارم با اشتیاقات و نظرات سازنده خود مرا در جهت بهتر و بهتر شدن این مجموعه و مجموعه های بعدی یاری رسانند.

اقل کمترین هنرمندان ایران زمین

محمد حبیب حسینی

مهر ۱۳۹۰